

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvrsta po 2 jvln.

Enostolpna petlitvrsta po 40 vln.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Zmagovito prodiranje v zahodni Galiciji. — Dosedaj ujetih nad 30.000 Rusov, zaplenjenih 22 topov, 64 strojnih pušk ter nepregledna množina vojnega materijala. — Hötzendorfov uspeh. — Rusko umikanje v jugovzhodni Galiciji. — Karpatska armada prodira. — Nemci prodirajo proti Rigi.

V Marijinem mesecu nam prihaja veselo poročilo: naše orožje, ki je bilo potegnjeno za pravico, je ovenčala velika zmaga. Zaščitnica Avstrije je uslišala tišče onih, ki so doma molili kipečih duš ter je junakom na bojnem polju dala svojo pomoč. Po celi deželi se razlega glas radosti, duša se dviga narodu: država, s katero je zvesto zvezan in kateri je srčno udan, je izvojevala zmago, ki je zmaga tudi naše domovine, kajti ta zmaga vsem sovražnikom Avstrije kliče, da se varajo, ako menijo, da je Avstrija došla do položaja, v katerem bi morala sprejeti kaka ponižanja. Obratno, — tako je in bo, kot je bilo vedno: Avstrija se bo vedno takrat, kadar bodo njeni nasprotniki mislili, da so blizu svojih ciljev, dvignila čvrsta, pomlajena! Njeni narodi so ž njo, njeno ljudstvo v, kaj ima v njej, zato mu ta zavest daje nadčloveško moč, brani to ljubo, drago domovino.

Zmaga, ki je izvojevana, je v resnici velika naša zmaga. »Reichspost« takole izpopolnjuje poročilo nemškega najvišjega generalnega vodstva: »V navzočnosti in pod najvišjim poveljstvom avstrijskega nadvojvode je vodil nemški general avstrijsko-ogrsko in nemške vojne dele.« Res, bila je mogočna predigra k bučnemu vojnemu koncertu, ko je v nedeljo jutraj pol tisoč težkih topov v zahodni Galiciji pozdravilo vrhovnega poveljnika avstrijskih bojnih sil nadvojvodo Friderika, ki je v spremstvu mladostnega prestolonaslednika nadvojvode Karola Franca Jožefa in načelnika generalnega štaba barona Konrada pl. Hötzendorfa prišel na fronto ob Dunaju.

Ta mogočen pozdrav, ki je s točo grnat razmlel ruske postojanke in raztrgal na več točkah do 100 m globoke žične ovire, je razširil strah in presenečenje v sovražnih vrstah, ker ta prostor je bil edini, kjer Rusom ni bilo treba vedno stati na straži pred neprestanimi vpadi, kot na Volovcu, Užoku, na Rusko Poljskem in na Kurskem.

Strategične načrte za veliko zmago v zahodni Galiciji je izdelal baron Konrad pl. Hötzendorff kot načelnik velikega generalnega štaba. Tako poroča »Pester Lloyd«. Na temelju popolnega skupnega delovanja nemškega in avstrijskega armad-

nega vodstva so pozvali na njegov predlog nemško armado generala Mackensena na zahodnogališko fronto. Potem, ko je general Mackensen osebno stopil v zvezo z našim višjim poveljstvom, je prevzel vodstvo nad združenimi avstrijsko-nemškimi četami na zahodnogališki fronti in je vodil operativno izpeljavo načrta. To se je zgodilo tako po načrtu, da so se lahko vrhovni poveljniki c. in kr. armad maršal nadvojvoda Friderik, prestolonaslednik Karol Franc Jožef, nadvojvoda Jožef Ferdinand, kakor tudi baron Hötzendorff z generalnim štabom dan preje s posebnim vlakom odpeljali na fronto in tako bili priče velike skupno izvojevale zmage.

Bili so v nedeljo priče, ko se je predrla pri Gorlicah, ki so bile v plamenu, ruska fronta, v ponedeljek priče uspešno napredujoče ofenzive pri Tarnovu, kjer se je najmočnejši ruski odpor polagoma zlomil. Že v ponedeljek zvečer je vse kazalo, da Rusi pripravljajo izpraznitev Tarnova. Prodiranje se vrši povsod, s posebno silo pa na hribih, in tudi v Karpatih se že čuti uspeh, vsled česar postaja bitka v zahodni Galiciji odločilna.

Učinek zavezniške težke artiljerije prekaša po poročilih očividcev vso človeško domišljijo. Naš artiljerijski ogenj je učinkoval opustoševalno. Pri neki ruski diviziji so vsi generali in štabni častniki mrtvi ali ranjeni. Veliko Rusov je znorelo. Cele postojanke je artiljerija pokosila, nato je sledil silovit naskok in še preživeli Rusi so bili ujeti.

Po celi Sloveniji se glase zahvalnice pred Marijinimi oltarji. Uspehi naših armad postajajo veliki: na vzhodu in zahodu, v Galiciji, v severozahodni Rusiji in na Flanderskem so se po sinočnih poročilih zveznih vojnih vodstev izvojevali veliki vojaški čini in po mogočnosti plena je jasno, kako težak je poraz sovražnika. Iz 8000 ujetih Rusov predčerašnjim jih je včeraj postalo nad 30.000 in kot prvi plen označuje avstrijsko uradno poročilo 22 topov in 64 strojnih pušk. Pri tem se pripominja, da se pomen splošnega uspeha ne dá še niti približno pregledati. Močno utrjena sovražna fronta med glavnim grebenom Karpatov in med Vislo je že v ro-

kah zveznih armad, in ker hitro umikanje Rusov še traja, smemo pač pričakovati, da ne bo samo plen raste od ure do ure, ampak da bomo pridobili tudi precej ozemlja. Čakati je sedaj treba, kdaj in kje se bo pričel ruski odpor, kako močan bo in kako vztrajen bo ofenzivni sunek zveznih armad. Gotovo je, da je nedeljski napad Ruse popolnoma presenetil.

Pa ne samo to. Tudi iz jugovzhodne Galicije prihajajo razveseljiva poročila. Severno od Ottynije in dalje proti vzhodu so se vršili zadnji čas siloviti artiljerijski boji. Vsled izbornu učinkujočega obstreljevanja od strani je bil sovražnik prisiljen, da je umaknil svojo fronto za več kilometrov. S tem so Rusi izpraznili vse gričevje tega ozemlja. Rusi imajo sedaj slabše postojanke na močvirnatih, poraščenih nizini. Tamošnja ruska ofenziva je zlomljena.

Praznujemo veliko zmago. Zmago nad ruskim velikanom, izvojevano z orožjem duha zveznih vojnih vodstev in z bleščicami orožjem naših hrabrih, požrtvovalnih vojakov, ki branijo našo ljubljeno domovino kot pravi junaki. Povsod se bore avstrijske in nemške armade na sovražnih tleh in le z malim delom svojih bojnih sil stoji sovražnik na naših tleh. Kako dolgo še? Kraljica majnika, izprosi pri Bogu, da dá našemu orožju še nadaljno srečo, da bo zmagoviti vojski sledil prav kmalu časten mir.

X X X

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. majnika. Uradno se razglša 4. majnika opoldne: V zvestem orožnem bratstvu so Nemčije in Avstro-Ogrske zvezne čete priborile novo zmago. Po umikanju Rusov po naši zmagoviti bitki pri Limanovi v zahodni Galiciji vzdržavana močno utrjena sovražna bojna črta med Vislo in Karpati je bila osvojena v vsej svoji obsežnosti. V nadaljevanju napada so avstro-ogrsko in nemške sile tudi včeraj na celi črti pred očmi armadnega višjega poveljnika vojnega maršala nadvojvode Friderika priborile nove uspehe, prodirale so nevzdržno naprej proti vzhodu in so močne ruske sile obnovljeno prisilile, da so se hitro umikale. Vážnost celotnega uspeha se še ne more niti približno pre-

gledati. Število dozdaj ujetih sovražnikov se je povišalo nad 30.000 mož in se vsako uro množi. V številnih osvojenih ruskih postojankah se je zaplenila velikanska množina vojnega materijala, 22 topov in 64 strojnih pušk tvori naš prvi plen.

Na vseh ostalih bojnih črtah je položaj v velikem neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Hofer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. maja. Veliki glavni stan: Ofenziva med gozdnimi Karpati in gornjo Vislo je dobro napredovala. Plen prvega dne znaša 21.500 ujetnikov, 16 topov, 47 strojnih pušk in dosedaj še nepregledano vojno orodje vsake vrste.

Najvišje vojno vodstvo.

NEMŠKO PRODIRANJE V SEVERO-ZAHODNI RUSIJI.

Berlin, 4. maja. Veliki glavni stan: Število pri zasledovanju proti Mitavi ujetih Rusov se je zvišalo na nad 4000.

Novi ruski napadi jugozahodno od Kalvarije so bili odbiti. Ujeli smo 176 Rusov.

Pravtako so se izjalovili ruski napadi jugovzhodno od Avgustova s težkimi izgubami za sovražnika, ki je tam poleg ujetih 4 častnikov izgubil 420 mož in 2 strojni puške.

Tudi pri Jedwabnu, severovzhodno od Lomze, je bil odbit ruski ponočni napad. Najvišje vojno vodstvo.

VESELA POROČILA.

Dunaj, 5. maja. Vojni poročevalci brzojavljajo:

Naša težka artiljerija, kateri se imamo brezdvomno zahvaliti za zmago, nadalje obstreljuje ruske postojanke in pripravlja nadaljne pehotne napade.

Rusi — obkoljeni.

Na višinah razvodja Wisloke in Dunajca se zdi, da se je obkolitev Rusov posrečila.

Ogromne častniške izgube Rusov.

Ruske izgube na častnikih so strašne. Pri neki diviziji so padli vsi generali in štabni častniki.

LISTEK.

Črnogorci.

Včeraj smo beležili po graških listih poročilo »Hrvatskega Dnevnika« o Črnogorcih. Danes ponatiskujemo to poročilo bolj natančno.

»Hrvatski Dnevnik« poroča: Te dni smo priobčili nekaj vesti z naše in črnogorske meje, ki jih tu popolnujemo po sigurnih informacijah.

Naše čete, ki so nameščene ob črnogorski meji, so čuječe straže za našo varnost in mogočen branik proti morebitnemu sovražnemu vpadu. Z vzorno pokorščino in potrpežljivostjo so te naše čete prestale težavne zimske napore, toda duh, silni duh veselega bojnega razpoloženja preveva te čete v isti meri kakor prvi dan.

Našim postojankam nasproti, tupaťam kakih 200 metrov proč, so se utaborili Črnogorci. Posebno živahnega delovanja ne opaziš ne z ene, ne z druge strani. Če se kdo pokaže na naši strani, streljajo Črnogorci nanj, kakor to store tudi naši, če se prekaže kdo na črnogorski strani. Tako se je streljučevalo celo zimo, brez vsake večje živahnosti. Ko je skopnel sneg, se je Čr-

nogorcev polastila večja marljivost, in začeli so kopati okope. Ta bila nekoliko zagonetna, kmalu pa smo zagonetko rešili ter z naše strani nanjo odgovorili z nasprotnimi odredbami.

Kmalu smo zvedeli, čemu naj bodo Črnogorcem okopi. Prihajale so zaupne vesti, da Črnogorci svoje vojaštvo bolj nujno potrebujejo na drugem kraju. Zaradi tega so se odločili, da se na naši strani zavarujejo z okopi in si na ta način olajšajo delo ob morebitnih operacijah z naše strani. Arnavte je namreč zopet premagala želja, da bi vznemirjali Črnogorce. Za gotovo se ve, da so ti nemiri večjega in hušja, ker so med Črnogorci povzročili mnogo zmede. Brigadirja Janka Vukotića so zaradi Arnavtov nujno poklicali iz Plevlje v Cetinje. On je bil namreč, odkar so bili Črnogorci pregnani od Romanje planine, vedno v Plevlju kot poveljnik vse ondotne posadke. Nele, da se Vukotić ni več vrnil na svoje mesto, ampak je celo poklical k sebi večji del vojaštva. In tako se je zgodilo, da Črnogorci ob naši strani v fočanskem okraju nimajo več kakor kakih 2000 do 2500 vojakov. Da so to majhne čete, se najbolje spozna po tem, da je zdaj v Plevlju poveljnik vseh čet samo stotnik, neki Cernojević. Tudi črnogorski vojaki so tam pravili, da poj-

dejo proti Arnavtom. Mi pa vidimo najboljše, kako je, kajti Črnogorcev ni več tu v tolikem številu, kakor jih je bilo preje.

Življenje med črnogorskimi vojniki ni ravno najsijajnejše. Med njimi vlada glad, in še kakšen. Živila, ki so jih Črnogorci našli v teh krajih, so kmalu porabili, drugih pa vsled slabih občil niso mogli dobiti, in Bog vedi, ali jih doma sploh kaj imajo. Vsled tega trpe lakoto in zato seveda tudi ropajo. Prve dni zares niso jemali živil, zato so se pa v drugih rečeh kazali kot pravi razbojniki. Prišli so na primer v hiše in vzeli vse, kar je bilo srebrnega ali zlatega. Če so koga srečali na cesti in zapazili, da ima uro, so ga vprašali: Koliko je ura? — in tedaj si se smel od svoje ure mrkega obraza za vedno posloviti, kajti bila je že v črnogorskem žepu. Tudi do denarja so znali ti mojstri priti. Kdor jih je srečal, so ga enostavno ustavili in zahtevali, da jim razmenja kak večji denar. Dobri človek, nič hudega sluteč, je potegnil možnjo, ki je bila isti hip že v črnogorčevem žepu.

Motil bi se, kdor bi mislil, da se je boljše godilo našim Srbom, ki so jih z veseljem sprejeli in jim bili na roko. Teh zares niso klali, plenili pa so tudi pri ujetih, kajti lačnemu Črnogorcu ni

nikdar zadosti. Naj navedem značilen slučaj: Prišli so Črnogorci k nekemu našemu pravoslavcu ter zahtevali, da jim izroči živila, kar jih ima. Našemu Srbinu nikakor ni šlo v glavo, da bi »osvoboditelji« tako postopali, pa je začel oporekati, češ, da je mislil, da se jim bo boljše godilo, ko jih bodo osvobodili od »Švab«. Ko pa je bil »Švab« tukaj, se ni nikoli nikomur ničesar zastonj in brez odškodnine vzelo in odneslo. — Svojo drznost je pravoslavac plačal s tem, da ga minuto pozneje ni bilo več med živimi.

Kako je bilo pri Črnogorcih glede hrane, nam pokaže tale dogodek: Ob Drini, kjer sta si sovražnika stala prav blizu drug drugemu nasproti, je ostalo mnogo turščice nepobrane na poljih. Zdaj, ko je sneg skopnel, je nagnala Črnogorce lakota, da so se podali na nevarno delo, da bi to koruzo pobrali in odnesli. Porabili so za to temno noč, ko je lili dež kakor iz goliše. Ko so bili pri najboljšem delu, je pa v njihovo nesrečo dež prenehal in Črnogorci se niso mogli našim dalje zakrivati. V hipu je bilo celo polje, kjer so lačni Črnogorci pobirali koruzo, pod našim ognjem. Strojne puške in strelji iz topov ter repetirke so se menjavali v svojem delovanju. Drugo jutro — čuden pogled! Na polju je ležalo kakih 40 čr-

Odločilen udarec.

Boj se pričinja razširjati na karpatski fronti. Zahodnogiški bitka se bliža k za vojsko odločilnemu udarcu, ki bo kmalu večji del dosedaj v gorovju vezanih bojnih sil zaveznikov oprostil, da bodo lahko z njimi razpolagali drugod.

Ruski vojaki v civilnih oblekah.

Ruski ujetniki, ki so večinoma v civilnih oblekah z vojaško čepico, so izjavili, da v ruski armadi že več tednov vlada pomanjkanje oskrbe.

Karpatska armada prodira.

Pri Gorlicah napravljena luknja učinkuje na ostalih frontah. Del naša sosednje karpatske armade je pričel prodirati.

X X X

OGRSKI PARLAMENT IN ZMAGA V ZAHODNI GALICIJI.

Budimpešta, 4. maja. V ogrskem državnem zboru je ministrski predsednik med velikim navdušenjem poslanec naznanil zmago našega orožja v zahodni Galiciji. Nato je predsednik v znamenje veselja zaključil sejo.

X X X

S SAROŠKE FRONTE.

Pri Kurimi so Nemci zopet prisilili neko rusko letalo, da se je moralo spuščati na zemljo. Letalci so ujeti. Neka nemška artiljerijska krogla je poškodovala motor. V enem tednu je to že tretje rusko letalo, ki je prišlo v roke Nemcev.

X X X

ZACETEK VELIKE OFENZIVE.

Berlin, 4. maja. »Nationalzeitung« poroča k zmagi v zahodni Galiciji: Sunk zveznih čet daleč preko Dunajca ogroža rusko stališče pri Przemyslu in se pač lahko smatra kot začetek velike ofenzive, ki bo, kakor upamo, privedla do tega, da se prežene Ruse z ozemlja, katero imajo še zasedeno.

OBKOLITEV RUSOV NA SEVERU.

Basel, 4. maja. Vojaški kritik »Baseler Nachrichten« sodi, da so Ruse na severu že precej obkolili. Če bi se to ne bilo zgodilo, bi Nemci gotovo toliko ne poročali. Nemčija mora biti tudi zagotovljena, da Rusi ne morejo pravočasno ukreniti protidrebd. Dosedanji izid vojske kaže, da Rusi ne razpolagajo več z močnimi rezervami. Kritik razpravlja nato o težavah, ki povzročajo, da Rusi ne morejo hitro pritegniti ojačenj, in sklepa: Ker Hindenburg tako hitro prodira, lahko pade odločitev že, predno Rusi vse potrebno store.

X X X

NEMCI NA KURSKEM.

Skrbna priprava. — Umikanje Rusov. — Vojni most čez Memel. — Uničenje mesta Szawle.

Berlin, 3. maja. (Kor. ur.) O novi nemški ofenzivi v Rusiji poroča »Lokalanzeiger« iz Tilze: Že več tednov so počasi spravljali čete na ozemlje, ki pride v poštev in neopaženo razdelili trenske kolone na točke, od katere so se pričele operacije. S to skrbno pripravo za novo ofenzivo se je posrečilo našemu vojnemu vodstvu, da je pričelo s prodiranjem, še predno je sovražna armada imela čas, da bi spravila skupaj večje čete in se z uspehom uprla naši ofenzivi. Iznenađene slabe sovražne čete se niso niti poskušale upirati, ampak so se v begu umaknile. Naše čete so stale dva dni po pričetki ofenzivi že približno 140 km pod

nogorskih konjičev, ob njih pa še večje število moštva. Tako so Črnogorci drago plačali trganje koroze!

Kakor rečeno, na meji se vedno zaslisi pokanje, kadarkoli se sovražnik pokaže sovražniku. Treba je samo, da glavo pomoliš kvišku, in že ti zažvižga krogla mimo ušes. Prevelika drznost tu ni na mestu, marveč je treba previdno izrabiti vsako priložnost. Tako so z naše strani nedavno plačali svojo nepotrebno korajžjo z življenjem neki nadporočnik in dva vojaka. V obče pa je padlo doslej desetkrat več sovražnikov kakor naših.

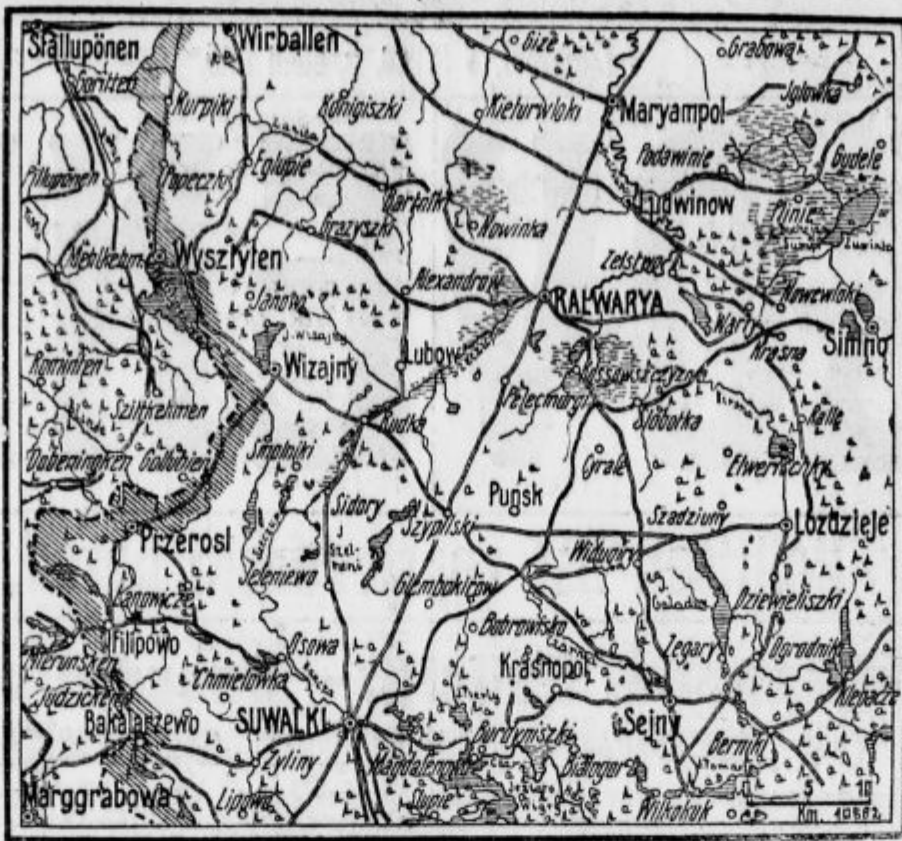
Hrane imamo pri nas dovolj, pravzaprav zelo mnogo, za kar se imamo zahvaliti našim pravoslavim in pa tem Črnogorcem, ki so vpadli v naše kraje. Čudno, toda res! Glejte, kako. Ko se je sovražnik bližal, so se mohamedanci, ker so vedeli, s kom bodo imeli opraviti, umaknili. Domači Srbi in došli Črnogorci so se tedaj čutili kot gospodarji položaja in začeli so v pravem smislu besede ropati. Vse, kar so po hišah in žitnicah našli, so znosili v svoje koče in kašče. Odločna akcija, ki smo jo podvzeli z naše strani, jih je dobila nepripravljene; spustili so se v beg, pustili pa doma vse, kar so bili nagromadili. Pustili so tuje blago, povrh tega pa še svoje. Bile so hiše, v katerih smo našli tudi po 60 tovorov žita. Zato ima-

mo v teh krajih živiti v obilju. Da dobiva tudi naše vojaštvo izvrstno hrano, tega mi pač ni treba posebej naglašati.

Orožje, ki z njim Črnogorci tukaj razpolagajo, ni znatno: Imajo vsega skupaj šest strojnih pušk in 8 topov, ki streljajo 8 do 12 km daleč. Reflektorja nimajo nobenega.

Končno še naj omenim, da so v Foči Črnogorci z ondotnimi Srbi vred slovesno obhajali padec Przemysla. V trgu je bila velika slavnost. Zvonovi v cerkvah so zvonili, pa tudi drugače je bilo mnogo veselja. Pripetil se jim je pa neljub dogodek, ki ga bodo Črnogorci še dolgo pomnili. Na mesto, kjer je bila veselica, v Fočo samo, je jahalo iz bližnjega taborišča nekaj črnogorskih velmož. To so opazili naši topničarji s hriba, ki nadvladuje Fočo, ter so sprožili top. Spretno oko je namerilo ravno v sredo, in v trenutku je ležal dober del svečanostnih gostov na trati pod svojimi konji.

Se to naj omenim, da se bo videlo, kako dobro se godi mohamedancem pod črnogorskim gospodstvom. Mnogo se jih spusti na deski ali brunu s hriba dol na našo stran. Če ga Črnogorci zapazijo, začno nani strahovito streljati in mnogokateri plača svoj beg z glavo. Vendar pa jih posnemajo še vedno drugi, — tako dobro jim je pod gorci.

Nemško prodiranje pri Suwalki.

Libavo. Pri tem prodiranju so bili pohodi neverjetno hitri. Tako je pehota prehodila v poldrugi dan 78 km in te čete so nato takoj pričele boj pri Szawle in so se tam borile 8 dni, dokler niso sovražnika popolnoma pogonale v beg. Naše operacije je posebno podpiral most, ki so ga naši pionirji v kratkem času postavili, s čemur je bilo omogočeno, da so močnejše sile prekoračile Memel in od juga v severovzhodni smeri skozi Rossien korakale proti Szawle ter ogrozile ruske postojanke od strani. Potem ko se je poneprečel poskus Rusov, da bi se v dobro pripravljenih postojankah pri Szawle postavili v boj in varovali strateško zelo važno železnico Libava—Dvinsk in Libava—Kowno—Wilna, so se v begu umaknili. Mi smo takoj pričeli rušiti važne železniške proge in ves dan se je tresla zemlja po močnih detonacijah razstrelb. Če se nam posreči to progo temeljito porušiti, je najvažnejše vojno pristanišče Libava odrezana od Wilne in navezana edinole na progo Libava—Mitava, katere še nismo dosegli. Ker bodo uničenje mesta Szawle brezdvomno naprtili nam, kakor je bil to slučaj tudi pri Taurogenu, pribijemo sledeče: Velike zaloge lesa, ki je bil naložen ob železniški progi, so Rusi v zgodnjih jutranjih urah polili s bencinom in nafto ter zažgali. Vsed močnega zahodnega vetra so se vžgale sosednje vzhodne zaloge, tako da je ta del mesta v kratkem času postal brezkončno ognjeno morje. K nesreči za ubogo mesto je iz vetra nastal orkan. Kmalu so bile cele ulice v plamenih. Ko so naše čete došle v mesto, je gorlo na vseh oglih in koncih, da se je potem po celi noči trajajočem naporu delu posrečilo ogenj ustaviti in vendarle rešiti nekaj delov mesta, se morajo prebivalci zahvaliti požrtvovalnosti nemških čet, posebno naših pionirjev, ki so po ogromnih naporih zadnjih dni, brez potrebnega počitka, vse svoje moči zastavili v službo tega tujega mesta. Ko so včeraj popoldne mesto zapustile, je bil ogenj omejen. Posrečilo se je tudi rešiti velik rezervoar za nafto. Sovražne čete se splošno

umikajo. Rusi so skušali s četami, ki so jih dobili iz Libave in Mitave ustaviti naše prodirajoče čete pri Piopeljanyju in Sarowu, pa so se morali pred našo konjenico v begu umakniti. Konjenica jih zasleduje. Splošno napredovanje nemške ofenzive je na celi črti v polnem teku. Izborno vreme in dobra pota olajšujejo naše operacije.

X X X

NEMCI PRED RIGO?

Rotterdam, 5. maja. »Politiken« poroča, da stoje Nemci pred vrati Rige.

STRAH PRED NEMSKIM NAPADOM NA FINSKO.

Stockholm, 4. maja. Štabni načelnik v Helsingforsu viceadmiral Kerber objavlja povelje poveljnika ruskega baltičkega brodovja, da se morajo vse osebe, ki ne bivajo stalno, odstraniti s finskih krajev in otokov. Kdor ne bo šel prostovoljno, ga bodo odstranili s silo in ga kaznovali z ječo do treh mesecev.

VARŠAVSKA POSADKA OJAČENA.

Haag, 4. maja. Angleži poročajo, da so ojačili Rusi posadko v Varšavi za 300 tisoč mož.

KAKO SO UČINKOVALE BOMBE NEMŠKEGA ZRAKOPLOVNEGA BRODOVJA V BJALISTOKU.

Petrograd, 4. maja. »Rječ« opisuje, kako strašno učinkujejo bombe, ki so jih metali nemški zrakoplovci v Bjalistok. Ubilih je bilo veliko oseb, pobite so skoraj vse šipe, več hiš je zgorelo, poškodovan je vodovod in sinagoga.

X X X

KURLANDIJA.

Ki je postala zadnje dni važno bojno prizorišče na skrajni severozapadni točki severnega bojišča, šteje krog 800 tisoč prebivalcev. Kmečko prebivalstvo pripada letskemu plemenu ter je Nemcem sovražno, plemstvo in mestno prebivalstvo, v kolikor ni židovsko je nemško. Dežela je zelo rodovitna ter ugodna za žita in živinorejo. Mitava in druga mesta so s kanali zvezana z Vzhodnim morjem. Petrograjsko—varšavska železnica teče skozi skrajni južnovzhodni kot kurlandske pokrajine; razen tega vodi ob severni meji železniška proga iz Dvinska v Rigo, katero mesto je z železnicami zvezano tudi z Mitavo in Kovnom. Zadnje imenovano železnico so nemške čete že uničile, tako da je Libava s kopne strani odrezana od prometa z Rusijo. V Kurlandiji je nad 300 jezer.

V 13. stoletju so Nemci vdrl v deželo in premagali domače slovanske prebivalstvo. Nemški cesar je današnje baltijske pokrajine, med njimi tudi Kurlandijo, podaril nemškemu viteškemu redu kot fevd. Kasneje so prišle

te pokrajine pod poljsko gospodstvo. Doba samostojnih vojvod je trajala do l. 1795., ko je kurlandski deželni zbor sklenil, da se Kurlandija podvrže ruskemu žezlu, čemur je pritril tudi tedanji vojvoda. Od tedaj je Kurlandija ruska pokrajina. Ruska vlada je vse storila, da deželo porusi in vzame nemstvu vsako moč in ugled. V tem prizadevanju je igralo važno vlogo tudi pravoslavje. L. 1887. se je v vseh kurlandskih šolah uvedel ruski učni jezik. Za Rusijo osodnega l. 1905. so se uprli tudi Leti, izvršili velika opustošenja in proglasili baltijsko republiko. General Orlov je revolucijo strl in o tem silno trdo postal. Ob izbruhu sedanje vojne je ruska vlada razlčila vse baltijske Nemce.

X X X

RUSKO URADNO POROČILO.

»Kölnische Zeitung« priobčuje rusko uradno poročilo od 30. aprila: Na celi fronti zapadno od Njemena smo iz bližine obstreljevali nemške prednje čete. Pri Osovjecu je napadel sovražnik naše postojanke pri vasi Sosnija, a mi smo ga s težkimi izgubami vrgli nazaj. Brezuspješni sovražni napadi med Pisso in Skwo in na desnem bregu Omuleva so trajali 28. aprila cel dan. Naslednjega dne se je pomaknil sovražnik pod varstvom svojega težkega topništva med Pisso in Skwo v svoje prejšnje strelske jarke. Pri vasi Ladnovjecu so utrpeli Nemci 28. aprila zvečer po štirih brezuspješnih napadih prav znatne izgube. Pri Stajoribi smo vrgli nemške oddelke, ki so prešli v ofenzivo, na njihove postojanke nazaj. Na levem bregu Visle so se izjalovili poskusi slabjših nemških oddelkov, ki so hoteli pridobiti na ozemlju.

V Galiciji smo odbili v noči na 29. aprila pri Gorlicah sovražen napad. V Karpatih so na večer 28. aprila prešli Nemci pri vasi Polen zopet na napad, a brez uspeha. Istotako so nas napadli Nemci in Avstrijci severno od užoškega prelaza pri kopolovškem gozdu; mi smo jih pustili, da se nam bližajo, ne da oddamo en strel, dokler niso prišli do naših žičnih ovir; nato smo jih s krepkim ognjem na vse strani razkropili. Pri Stryju, v okolici vasi Golovecko, smo napadali mi. Z naskokom smo vzeli strelske jarke in pobili smo del branilcev z bajonetom. Zjutraj zarana dne 29. aprila je poskušal sovražnik napad severno od Nadvorne, pa mi smo ga ovirali s topniškim ognjem.

»Kölnische Zeitung« priobčuje rusko uradno poročilo z dne 1. maja: Levo od Njemena so naše čete uspešno prodirale. Ujele so nekaj moštva in osvojile več strojnih pušk. Na fronti ob Osovjecu so Nemci 29. aprila zvečer dvakrat napadli naše postojanke pri Sasni. Odbili smo jih pod težkimi izgubami. 30. aprila je sovražnik zopet napadel naše čete med rekama Pisso in Skwo. Tudi tu smo ga odbili. Naši letalci so uspešno metali bombe na sovražne baterije v črti Drobin-Razionz. Ob Ravi je bil nemški topniški ogenj bistveno močnejši. V Karpatih so v noči 30. aprila Avstrijci napadli ob užoškem prelazu. S težkimi izgubami za nje smo napade odbili. V smeri na Stry smo vzeli 30. aprila dve višini južno od Koziove in Goloveckega. Ujeli smo nad 1000 mož in osvojili več strojnih pušk. Naša ofenziva traja dalje. V smeri na Viškov smo odbili nemške napade. Na drugih delih fronte ni bistvene spremembe. (Čudno je, da uradno poročilo molči o dogodkih v baltičkih deželah. Mogoče zato, ker hočejo te dogodke prikriti Francozom. Od začetka vojske so ti o ruskih neuspehih popolnoma na nejasnem. Opazka »Köln. Ztg.«).

X X X

RUSKE ŽELEZNICE PROTI GALICIJI.

»Wiedenski Kurjer Polski« piše: Nagel prevoz čet je že polovica zmage in kdor je pazljivo zasledoval potek vojnih operacij v Galiciji, je slišal, da so ruski vojaki iz Petrograda bili v treh dneh v Galiciji. Rusija je milijarde francoskih posojil porabila za železnice, da bi leta 1917. mo-

Nemci prodri do železnice Libava—Dvinsk.

gla popolnoma uničiti Nemčijo in Avstrijo. Pomen železnice kaže najbolj dejstvo, da je nemško vojaško poveljstvo v Kolinu v 19 dneh poslalo na mejo 26.000 vlakov, ki so prevozili čez 2 milijona vojakov. To je bilo mogoče le zato, ker ima Nemčija 63.000 km železniškega omrežja. Šestkrat večja Rusija ga ima 57.000 km, Avstrija 46.000. Država, ki na kopnem nima dovolj železnic, ne more odpraviti svojih ranjencev in ujetnikov, ravno tako ne more poskrbeti za zadostno nadomestilo v četah, streljiva in živilih. Armada 1 milijona mož in 25.000 konj rabi na dan 250.000 kg provianta, za kar je treba 9 transportnih vlakov. Če se hoče zagotoviti preskrbo z živili in streljivom, je treba osvojiti obmejne postaje na železnicah, ki vežejo obe vojujoči državi.

V tem oziru je zanimivo pogledati na obmejne postaje med Avstrijo in Rusijo. Za zopetno osvojitve Galicije bo skoro odločilno, da se na celi dolgi meji nahajajo samo štiri obmejne postaje: Granica (severno od Krakova), Brody in Podvoloczyska (vzhodno od Lvova) in Novosieliza (južno-vzhodno od Črnovic). Vzrok za to malo število niso samo politične gospodarske razmere, ampak tudi širokotirni ruski železniški sistem. Normalna širina železnic znaša 1:32 m, pri ruskih 1:52 m. Edino rusko normalnotirno železnico — varšavsko-dunajska — imajo že zavezniki v posesti; iwangorodsko so Nemci do Miechowa brez težave pregradili v normalnotirno. Neprijetno težje pa je, da bi Rusi mogli pregraditi galiske železnice na svojo širino, kajti za to bi rabili nove praže in poleg tega imajo samo dve primerni obmejni postaji: Brody in Podvoloczysko.

Vse to kaže, da bo v kratkem položaj za Ruso v Galiciji nevzdržljiv. Če naše čete vzamejo Rusom še eno obmejno postajo, tedaj ne bodo mogli Rusi dobivati pomožnih čet, streljiva in živil. Vojaške železnice na bojnem polju tega ne morejo izvršiti, ker se za transport 40.000 mož rabi na razdalji 600 km 2400 voz celih šest ali celo devet in pol dni, če je železnica samo enotirna.

× × ×

RUSI O NEMŠKEM PRODIRANJU NA KURSKEM.

Milan, 4. maja. Oficijozna ruska nota trdi, da je nemško prodiranje severno od Njemena brez strateškega pomena. Nemci prodirajo zato, da v obmejnih po vojski še neprizadetih pokrajinah zbirajo zaloge, osobito krmo. Poučene ruske kroge zato položaj čisto nič ne skrbi.

× × ×

V RUSIJI MILIJONI VOJAKOV POD OROŽJEM.

Pariz, 4. maja. (Kor. urad.) Petrogradski dopisnik lista »Petit Parisien« obvešča, da ga je pooblastil vojni minister Suholminov, naj izjavi, da ruski generalni štab številna četa na vojni črti ne more naznaniti, a da se nahaja v Rusiji več milijonov vojakov pod orožjem in da se to število še lahko zelo pomnoži.

× × ×

NOVO RUSKO NOTRANJE POSOJILLO.

Berlin, 4. maja. (Kor. ur.) »Lokal-anzeigerju« brzojavljajo indirektno iz Petrograda: Rusko finančno ministrstvo najame novo notranje vojno posojilo tisoč milijonov rubljev. Razpiše se posojilo sredi meseca majnika.

× × ×

KALIŠ — SEDEŽ NEMŠKE CIVILNE UPRAVE.

Krakov, 4. maja. »Czas« poroča, da je sedež nemške civilne uprave na Rusko Poljskem preložen iz Poznania v Kališ. Civilno upravo vodi deželni svetnik Kries.

× × ×

DRAGINJSKI NEMIRI V MOSKVI.

Stockholm, 4. maja. (Kor. ur.) Petrogradska brzojavna agentura poroča 23. aprila iz Moskve, da je policija 18. aprila potlačila hitro nemire, ki so nastali vsled draginje. Nemiri so bili tudi 21. in 22. aprila zvečer. Glede na nemire se je ukazalo, da morajo zapirati hiše od 6. zvečer do 6. ure jutraj.

MUNICIJSKA TVORNICI ZLETELA V ZRAK.

Ruska brzojavna agentura poroča 29. aprila: V tvornici razstreliva v Ochti (pri Petrogradu) se je dogodila eksplozija, ki je poškodovala več poslopij. škoda bo kmalu popravljena. Obrat bo nekaj časa ustavljen. Največ so trpela delavska stanovanja; skladišče gotove municije je ostalo nepoškodovano.

RUSKE ZAKLADNE ZADOLŽNICE.

Petrograd, 4. maja. (Kor. ur.) Carjev ukaz odreja, naj se izdajo zakladne zadolžnice v višini 200 milijonov rubljev, ki se nalože na inozemskih trgih.

IZ UJETNIŠKEGA TABORA POBEGLA NEMŠKA ČASTNIKA OBSOJENA.

London, 4. maja. (Kor. ur.) Nemška častnika pl. Andler in pl. Sandersle-

ben, ki sta pobegnili iz ujetniškega tabora, je vojno sodišče obsodilo vsakega na 28 dnevni zapor ali prisilno delo.

K ponovnemu prebiranju črnovojnih obvezancev.

Od 25. maja do 15. junija 1915. se bodo ponovno prebirali črnovojni letniki od 1878. do vključno 1890. leta ter letniki 1892., 1893. in 1894. K temu prebiranju imajo priti tudi vsi tisti, ki so bili pri prejšnjem prebiranju spoznani za sposobne za črnovojno službo z orožjem, pri prezentaciji pa so bili kot nesposobni poslani na dopust.

K prebiranju nimajo priti: 1. vsi tisti, ki že sedaj — tudi brez orožja —, in sicer najmanj od 1. aprila 1915, pri črnovojnih zborih od 26. oktobra 1914, opravljajo črnovojno službo, v kolikor se nahajajo v tem razmerju; 2. zdravniki (doktorji medicine); 3. vojaški gašči v pokoji in v razmerju izven službe; 4. tisti, ki so radi kake telesne hibe za vsako službo nesposobni ter so zato sploh oproščeni črnovojne dolžnosti, ako imajo črnovojno odpustnico ali črnovojni oprostilni certifikat oziroma so bili že svojčas iz nabornega imenika izbrisani; 5. tisti, ki so bili radi kake ranitve potom superarbitracije spoznani »za orožje nesposobne«, ali pa so bili iz skupne vojske, vojne mornarice ali orožništva odpuščeni; 6. osebe, ki jim manjka roka ali noga, ki so slepi na obe oči, gluho-nemi, kreteni ali tisti, ki so sodnim potom proglašeni za umobolne, blazne ali bebasti, v kolikor zanje že dosedaj ni bila izrečena oprostitev od črnovojne dolžnosti, dalje drugi umobolni in božjastniki; vsi ti, ako se pri prebiranju predloži zanje zadevni izkaz; 7. v § 29. brambne postave navedene osebe (posvečeni duhovniki, v dušnem pastirstvu ali duhovnem učiteljstvu nastavljeni, kandidati duhovskega stanu postavno priznanih cerkva in verskih družb), v kolikor te svoje lastnosti s potrebnimi dokumenti dokažejo pri politični okrajni oblasti; 8. tisti, ki so bili pri prejšnjem prebiranju za črnovojno službo z orožjem za sposobne spoznani, a so bili te službe oproščeni, v kolikor je ta oprostitev tačas še veljavna.

Vsi tisti, ki so obvezani priti k prebiranju, se imajo najkasneje do 10. maja zgledati na občinskem uradu (magistru) svoja bivališča. Seboj morajo prinesiti izkazilne listine (krstni ali rojstni list, domovnico, delavsko ali poselsko knjižico, ob prejšnjem prebiranju prejeti črnovojni legitimacijski list ali kake druge podobne listine). Vsak zglasenec prejme pri zglastitvi črnovojniško legitimacijo, ki jo ima skrbno shraniti in prinesiti k prebiranju. Legitimacija velja tudi kot potrdilo o zglastitvi in opravičuje k brezplačni vožnji na železnicah in parnikih k prebiranju in nazaj, kakor tudi kasneje k nastopu službe.

Dan, kraj in ura prebiranja se naznani s posebnim razglasom. Vsak ima priti k tisti prebirni komisiji, ki obsega občino, na kateri se je bil dolžan zgledati. Za one, katerim bi nepremagljive ovire branile priti določeni dan k prebiranju, se bo vršilo dodatno prebiranje; kdaj in kje, se posebej naznani.

Kdaj je nastopiti službo, bodo potrjeni zvedeli pri prebiranju. Tisti, ki pridejo k dodatnemu prebiranju, morajo nastopiti službo tekom 48 ur.

Bosensko-hercegovski črnovojni obvezanci, ki prebivajo v avstrijskih kronovinah, se imajo istotako zgledati na občinskem uradu (magistru) svojega bivališča, in sicer najkasneje do 15. maja. Tudi zanje veljajo pri tem isti predpisi kakor smo zgoraj navedli.

Dodatno prebiranje na Dunaju.

»N. Fr. Pr.« poroča, da bo tudi Dunaj med mesti, v katerih se bo vršilo dodatno prebiranje.

Ogrski črnovojni letniki 1873—1877. še ne nastopijo službe.

»Budimpeštanska korespondenca« je pooblaščenca izjaviti, da ogrskim črnovojnikom letnikov 1873—1877. še ni treba nastopiti službe. Vpokličje se kasneje s posebnim razglasom.

Na morju.

ZEPPELIN POTOPIL ANGLEŠKI PODMORSKI ČOLN.

Berlin, 4. maja. Wolffov urad poroča: Dne 3. maja je imel nek nemški mornariški zrakoplov na Severnem morju boj z večimi angleškimi podmorskimi čolni. Obmetaval je čolne z bombami in enega potopil. Podmorski čolni so s topovi streljali na zrakoplov, ne da bi ga zadeli. Zrakoplov se je v dobrem stanu povrnil. Namestnik načelnika generalnega štaba: Behnke.

POROČILO ANGLEŠKE ADMIRALITETE.

London, 4. maja. (Kor. ur.) Admiraliteta poroča: Po boju na morju minulo soboto so energično reševali nemške mornarje. Poročnik Hartol je skočil sam v vodo. Rešili so dva častnika in 44 mož. Nemški vojni ujetniki izjavljajo, da so potopili nek angleški ribiški parnik, predno jih je zapazil »Laforey«. Enega poročnika in dva moža ribiškega parnika so rešili. Ko so vprašali Nemce, kaj da se je zgodilo z rešenici, so odgovorili, da so bili ujetniki pod krovom in da so najbrže izgubili življenje.

PARNIK »MINTERNE« POTOPLJEN.

London, 4. maja. (Kor. urad.) »Reuter« poroča: Parnik »Minterne« je bil večeraj jutraj blizu Scilly-otokov brez prejšnjega svarila torpediran. Posadko so rešili, ko se je cel dan nahajala med viharjem v čolnih.

CELA POSADKA RIBIŠKEGA PARNIKA »KOLUMBIA« UTONILA.

Kodanj, 3. maja. (Kor. ur.) »Nationaltidende« poroča iz Rotterdama: Vsa posadka ribiškega parnika »Kolumbia«, 70 mož, je utonila.

POSADKA POTOPLJENEGA NORVEŠKEGA PARNIKA.

Kodanj, 3. maja. (Kor. ur.) V petek popoldne je ustavil na Severnem morju neki nemški podmorski čoln danski parnik »Ana« in ga naprosil, naj vzame na krov posadko norveškega parnika »Lajla«, ki je bil torpediran po nekem podmorskem čolnu. »Lajla« je vozil na Angleško les.

Kitajski odgovor Japonski.

London, 4. maja. »Daily Mail« javlja 2. t. m. iz Pekina: Kitajski odgovor na japonske zahteve ima sledeče točke:

1. Vprašanje Šan-tunga je že rešeno.
 2. Mandžurija: Kitajska dovoli da smejo biti pri kitajskih sodiščih japonski konzuli navzoči pri razpravah o kitajsko-japonskih sporih glede zemlje.
 3. Hanyerhsping: Kitajska družbe ne bo zasegla za državo, ampak jo prepusti kitajsko-japonskemu podjetju. Kitajska tudi obljubi, da ne bo vzela tujega posojila, da bi plačala svoje dolgove. Japonski.
 4. Kitajska zemlje, kakor je bilo že dogovorjeno, ne odstopi nobene.
 5. Kitajska se v vprašanjih glede orožja, streljiva in svetovalcev pri železnici Jangtse ne uda, pač pa v vprašanjih glede šol, cerkev in bolnišnic in prizna Japonski pravice v Fukienju.
 6. Vzhodna Mongolija: Kitajska ugodni v vprašanju železnic, trgovskih pravic in krajevnih posojil.
- Brzojavka konča: »Kakor se vidi, odstopa Kitajska Fukien in Vzhodno Mongolijo, da se izogne odprtemu sporu z Japonsko. Prihodnji teden se bo pokazalo, če bo to mogoče.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Nemški uspehi na Flanderskem.

Berlin, 4. maja. Veliki glavni stan: Na Flanderskem smo nadaljevali svoje napade od severa in vzhoda z velikim uspehom. Danes jutraj so padli v naše roke: Zevenkote, Zonebeke, Westhoek, gozd Poligone Veld, Ronne — za vse te kraje so se že mesece vršili vroči boji. Umikajočega sovražnika obstreljujejo naše baterije od strani severno in južno od Yperna.

V Argonih so Francozi zaman poizkušali severno od Le Four de Paris zopet vzeti nek dne 1. maja od nas osvojeni jarek.

Artillerijski boji med rekama Maas in Mosel so se tudi večeraj nadaljevali. Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Nedelja, 2. maja, ob 3. uri popoldne. Na celi fronti nobene izpremembe. Neki nemški begun nam je sporočil, da v nekem oddelku pri Dixmuidenu, kjer se več ne bojuje, Kruppovi inženjerji že dva meseca instalirajo mornariški top, ki strelja na veliko daljavo. Ta top je obstreljeval Dunckerque, ker nese 38 km daleč. Ker so pri zadnjem obstreljevanju izstrelili samo devet bomb, smemo skoro misliti, da se je top vsled lastnega ognja pokvaril ali pa da so neprestani poleti naših letalcev ustavili njegov ogenj. Mi smo večeraj obstreljevali eno južnih utrdb taborišča Metz.

Ob 11. uri ponoči. V Belgiji so Nemci severno od Yperna skušali napasti naše desno krilo. Naše strojne puške so ustavile napad. Na angleški fronti nič novega. V Marcourtju južno od Chauenes je napadlo kakih 80 mož našo črto. Možeje so bili oboroženi s škarkjami, granatami, brownin-

gi in noži. Naša infanterija jih je skoro vse postrelila, nekaj pa ujela. V dolini Aisne in v Champagni je rabil sovražnik nova bojna sredstva, ki pa niso učinkovala; pri Tracylemontu steklene cilindre, ki razbiti razširjajo eterski duh, med Reimsom in Argoni bombe, ki so napolnjene z gorljivimi snovmi, končno plin, ki razširja zelenkast dim, ki pa je plaval nad nemško črto in naše ni doseel. V gozdu Le Pretre so Nemci hoteli napraviti protinapad, pa jim ni uspelo. Obdržali smo ves večerajnji dobiček. Cel dan smo obstreljevali južno fronto utrjenega taborišča Metz. Učinek našega ognja se je pokazal na enem fortu, vojašnicah in na bližnjih železnicah.

Belgijsko vojno poročilo.

Le Havre, 4. maja. Belgijsko vojno poročilo izjavi, da je 1. majnik potekel mirno. Sovražna artiljerija je skoraj čisto mirovala. Dünkirchen je bil v soboto in ponoči na nedeljo zopet obstreljevan. Kmalu po 6. uri je padlo sedem 30-5cm granat na razna mestna dela. Neko nemško letalo je preletelo istočasno mesto in je dajalo znamenja z lučjo, da je kazalo mesta, kamor so zadevale granate. Od 6. ure 45 minut do 7. ure 30 minut je padala vsak hip kaka granata. Zadetih je bilo 47 civilistov. Škoda je baje zelo velika.

Angleško poročilo

od 2. maja se glasi: Maršal French javlja: Položaj na britski fronti neizpremenjen. Vzhodno od Yperna smo se strelili nemško letalo. Jugovzhodno od Wytshaete in okrog Givenchy-ja smo z uspehom kopali podkope.

Nov sunek proti Calaisu?

Milan, 4. maja. »Secolo« poroča iz Londona, da pripisujejo uradna poročila s flanderskega bojišča nemški ofenzivi proti Calaisu zelo resen pomen. Za ta cilj določene nemške bojne sile cenijo angleški generalni štab na pol milijona. Te čete se nahajajo v zelo močnih utrdah in se pripravljajo za nov, močan sunek proti francosko-angleški fronti.

Angleži v strahu.

Rotterdam, 5. maja. Dopisnik lista »Times« se z ozirom na obstreljevanje Dünkirchna boji, da ne bi Nemci na skalovje pri Calaisu postavili take topove, ki bi ogrozili Dover in bi postal Nemci gospodarji Kanala.

Obstreljevanje Dünkirchna.

Amsterdam, 1. maja. Z zagonetnim in nepričakovanim obstreljevanjem Dünkirchna se peča vse javno mnenje, toliko bolj, ker si francoski in angleški poročila doslej nasprotujejo. Poročilo angleške admiralitete pravi, da so letalci ugotovili postojanke nemške artiljerije. Od tod sklepajo holandski listi, da so Nemci trdnjavo obstreljevali s kopnega. »Nieuws van den Dag« pravi: Kolikor je sedaj znano, se nahaja najbližja točka nemške fronte pri Nieuportu ali pa pri Dixmuidenu, ki je pa še 30 km daleč od Dünkirchna. Če so Nemci obstreljevali trdnjavo od ondot, potem so se morali ali trdnjavi približati ali pa imajo topove, ki nesejo dvakrat tako daleč, kakor »debel Bertax«. (Ali so pa obstreljevali trdnjavo od morja, primeri francosko uradno poročilo.)

Rotterdam, 4. maja. Drobce granat, ki so padle v Dünkirchen, so preiskali in dognali, da izvirajo iz 38cm havbic. Strokovi njaki sodijo, da so to isti topovi, s katerimi so bili porušeni fort pri Lüttichu, Namurju, Antwerpnu in Maubeuge; ti topovi streljajo na daljavo 32 km. Učinkovanje je strašno in opustoševalno. Gromenje je podobno, kakor če bi eksplodirala tovarna smodnika. V središču mesta je bilo težko poškodovanih več poslopij. Žrtev prve granate je bila neka deklica, kateri je odtrgalo glavo. Druga oranata je ubila šest meščanov.

Nemške zažigalne granate v Reimsu.

Genf, 4. maja. Čez Rim se brzojavlja iz Genfa: V Reims je padlo večeraj zopet 500 nemških zažigalnih granat. Cele vrste hiš je zgorelo.

Francoske častniške izgube.

Rotterdam, 5. maja. Izgube francoskih častnikov znašajo 30.000. V tem so všteti mrtvi, ujeti in ranjeni častniki.

Francoski letalci nad Alzacijo in Badenskim.

Berlin, 2. maja. V petek jutraj se je vnovič prikazalo več sovražnih letalcev nad Gornjo Alzacijo in Dolnjim Badenskim. Malo pred 7. uro so opazili nekega sovražnega letalca v precejšnji višini v smeri proti Renu. Začeli so nanj streljati z vrha Velkenberg (Winkelberg?) Obkrožil je večkrat Winkelberg, ne da bi vrzel kaj bomb, ter na to izginil proti zapadu. Prot 3/4 na 10. uro so zapazili drugega letalca, ki je letal nižje. Silno so ga obstreljevali iz topov, in sicer, kakor se zdi, uspešno, kajti stroj se je nevarno zibal in letalec ga očividno ni mogel spraviti kvišku. Dvomi se, ali se mu je posrečilo priti na francoska tla. Ob četrta na deset se je

pojavi nad Lörachom dvokrovnik, ki ni metal bomb.

Angleški prevozi na Francosko.

Haag, 2. maja. Glasom zasebnih vesti so Angleži od srede prošlega tedna prepekljali na Francosko najmanj 50.000 mož in 120 topov.

Goljufije na Francoskem.

Pariz, 5. maja. Delovanje vseh vojnopomožnih društev na Francoskem je radi velikih goljufij ustavljeno.

Francozi zahlevajo jasno kontrolo parlamenta.

Pariz, 4. maja. (Kor. ur.) Clemenceau objavlja v »Homme enchaîné« vrsto člančkov, v katerih besno napada Poincaré in Vivianovo ministristvo. Očita jim, da se hočejo izogniti nadzorstvu parlamenta, ker hlepe po samodržstvu. Časopisje, ki stoji blizu triumfirata Poincaré, Viviani, Millerand, se bori z vsemi sredstvi proti nadzorstvu po parlamentu. Cenzura dopušča vse napade na parlament. Tiskovne svobode nasproti tistim ni, ki bi radi branili ustavo republike proti samodrškim stremljenjem nekaterikov. Zdi se, da nameravajo nekateri izločiti parlament. Zbornica nameravajo v kratkem predlagati, naj se zadavita z lastnimi rokami. Izjaviti bi bili voljni, da se to ne stori, marveč da zbornici zgolj odgodijo, če se obvezeta, da ne priredita sej. V sedanji notranji in zunanji krizi bi to ne pomenilo drugega, kakor da se približavamo najhujši katastrofi. Trenutna vlada, ki poseduje komaj notranje ravnotežje, rabi tembolj nadzorstvo parlamenta, ker gre za obstoj Francije.

Nizozemska se utrjuje.

Amsterdam, 28. aprila. Neki list priobčuje sledeče vesti o vojaškem delovanju Nizozemske: Postojanka Waterlinje je silovito oborožena. V Castel Veeru so postavili velikanske topove. V Flessingu so sestavili baterijo iz štirih najtežjih topov s posebnimi napravami za streljanje proti letalom. Jezovi so utrjeni. Belgijskim beguncem se je naznanilo, da morajo deželo zapustiti; ravnotako so dobili mnogi parniki in jadernice, ki so se bili zatekli v kanal Sas de Gand, ukaz, da odplujejo. Nizozemska Flandrija je skoraj docela natalčena čet. Mejo med južnim Brabantom in pokrajino Antwerpen straži mnogo bataljonov, ki so napravili utrdbe. Potniki so podvrženi strogim formalnostim. Ob Waterlinje so zgradili tudi strateške železnice.

Z juga.

STALIŠČE RUMUNIJE.

Bukarešt, 5. maja. Zastopnik lista »Cara« je imel z ozirom na vesti o mobilizaciji razgovor z visokim častnikom generalnega štaba, ki je izjavil: »Ne vem, če se je odredila mobilizacija. Sodim pa, da bo delna mobilizacija v kratkem potrebna, da se prepreči eventualni vpad od strani tuje države. Ta država zna iz taktičnih vzrokov udreti v Rumunijo. Lahko se zgodi, da napravijo Rusi tak poizkus, da bi dobili v roke del naših železnic za prevoz čet proti Čataldži, oziroma Srbiji. Nemci in njihovi zavezniki nimajo nikakega vojaškega interesa, da bi udrl v naše ozemlje.

RAZPUST GRŠKE ZBORNICE.

Atene, 4. maja. (Kor. urad.) Dekret glede na razpust zbornice je bil danes zvečer uradno razglašen. Volitve so razpisane 13. junija. Nova zbornica se skliče dne 26. julija.

RUSKI ZASTOPNIK V DRAČU.

»Nowoje Wremja« poroča, da je rusko zunanje ministristvo imenovalo za svojega zastopnika v Draču Petrajeva.

SRBSKI UPL.

Današnji »Grazer Volksblatt« pri naša po »Preussische Zeitung« iz Niša 23. aprila:

Značilno je, da kaže Angleška veliko skrb za Srbijo. Še vedno prihajajo angleške zdravstvene kolone in obilica materiala za bolne in ranjene. V ta namen je prišlo iz Angleške tudi precej veliko denarja. Tudi skoro vso letošnjo setev je poslala Angleška in sicer brezplačno kakor tudi številne pluge, poljedelsko orodje in stroje. Angleška je dala tudi obilo obleke in živil. Angleška obljublja še nadaljno podporo, toda Srbija mora nadaljevati boj na nož. In v resnici je sedaj srbska armada z vsem dobro opremljena in pripravljena za ofenzivo takoj, kakor hitro bi se Rusom posrečilo preko Karpatov udariti na Sedmograško. (In ravno to je po naši zadnji zmagi zelo neverjetno. Op. ur.) Za poznejšo večjo akcijo so Angleži obljubili tudi pomoč indijskih čet. V Nišu mislijo, da se bo šlo kar preko nevtralnosti Grške, če ta ne bi hotela pristo-

voljno iti z entento, kajti ententa potrebuje s solunsko pristanišče brez-pogojno za kasnejše operacije, preko katerega naj pridejo indijske in francoske čete v Srbijo.

KRONSKI SVET V SRBIJI.

Iz Bukarešte se poroča, da se je 2. t. m. v Kragujevcu vršil kronski svet, kateremu je prisostvoval tudi vojvoda Putnik. Po kronskem svetu je prestolonaslednik Aleksander govoril z dvema Črnogorcema, ki sta bila s posebno nalogo poslana v Srbijo.

SRBSKI BEGUNCI.

Atene, 5. maja. Srbska vlada je vsled vedno rastočega števila vojaških beguncev naprosila grško vlado, naj ustavi beg dezerterjev v Solun.

Valona se pomlaja.

Rim, 30. aprila. »Tribuna« poroča iz Valone: Kdor danes pride z rednim potnim listom v Valono, ne prepozna več starega, umazanega arnavtskega mesta. Mesto se je od italijanske okupacije že v mnogem oziru izpremenilo. Prepoved se vrši pod vodstvom polkovnika Mosce, mirno, premišljeno, hitro. Inž. Frigeri izdeluje regulacijski načrt za mesto in okolico. Pred poveljniško palačo so podrli stare koče, da napravijo trg, sredi katerega nasade vrt.

Italija.

Prvega maja je bilo v Italiji mirno. Milanski socialisti so sklenili, da se bodo z vso silo borili da zabranijo intervencijo Italije. Iz Petrograda poročajo, da pogajanja dobro napredujejo. Ententa ponuja več kakor bi druga stran sploh mogla ponuditi. Toda Italija naj ne odlaš. O Garibaldijevi slavnosti se je govorilo tudi v zadnjem ministrskem svetu. »Stampa« ve povedati: Pogajanja z osrednjima velesilama se nadaljujejo, zato vlado tudi ne skrbi. Če bi se pri odkritju Garibaldijevega spomenika demonstrialo za vojsko. Salandra bo v svojem govoru poudarjal, da se morajo italijanska stremljenja izpolniti. Zbornica zna biti sklicana še pred 12. če bi odmev iz Quarta od Garibaldijevega spomenika Italijo spravil pokoncu. D' Annunzio bo dobil častni dar. Intervencionistični »Giornale d' Italia« pravi, da je prebivalstvo z mirnim praznovanjem 1. maja pokazalo resnost in dostavlja: »Naše ljudstvo je zavedno, da stoji na zgodovinskem razpotju. Ves narod razume, da stoji na predvečer velikih dogodkov in da to zahteva odlično zadržanje. Tudi delavstvo umeva težak pomen svetovnega položaja, ki ga Italija ni ustvarila in ni hotela in katerega nobena vlada ni mogla pregnati.«

Basel, 1. maja: Iz Milana poročajo »Basler Nachrichten« od 1. maja: Sonnino je bil včeraj v palači Braschi, kjer se je dalj časa razgovarjal s Salandro. Razgovora se je udeležil tudi šef. gen. štaba Cadorna. Popoldan je sprejel Sonnino laškega poslanika v Parizu, Tittinija, potem ko je ta imel posvet s Salandro. Ogrski drž. tajnik Miklos, dober poznavalec laških razmer, je tudi v Rimu. Sprejeli so ga kralj, kraljica in Sonnino. Njegovo bivanje v Rimu spravljajo v zvezo s prizadevanjem centralnih sil, da pregovore Italijo, naj ostane še dalje nevtralna.

Curih, 1. maja. Včeraj popoldne je imel Sonnino daljši razgovor s Tittinijem. Zvečer je sprejel Sonnino španskega in švicarskega poslanika.

Gabriele d' Annunzio — harakiri.

Italiji grozi grozna žalost. Njen sedanji največji modni pesnik, ki poleg ljubezni tudi domovino opeva, je storil grozen sklep. Zadnji čas je stanoval v Parizu in tam je rekel stotniku Garibaldincev: »Če se Italija ne udeleži vojne, potem ne vem, kaj bom storil. Morda bom zbežal daleč, daleč ali pa storil harakiri.« Cenjeni bralci morda ne vedo, kaj je harakiri. To je japonski samoumor. Nesrečna duša ozaljša svojo hišo, zbere svoje prijatelje, se vsede na tla in si zasadi oster nož v trebuh. — Danes italijanski Gabriele govori v Quartu pri Genovi slavnosten govor pri odkritju Garibaldijevega spomenika.

Ali bo vsa Italija imela toliko moči, da svojemu pesniku ohrani življenje za manjšo ceno, kakor je cena vojske?

× × ×

AVEZZANO VSTAJA IZ RAZVALIN.

Avazzano, 30. aprila. Včeraj so tu svečano otvorili zavetišče, ki šteje že 50 gojencev. Navzoč je bil tudi državni podtajnik naučnega ministra Rosadi.

NIZOZEMSKA USTANOVI PRI APOSTOLSKI STOLICI POSLANIŠTVO.

Rim, 3. maja. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Monsignor Nolens, ki

mu je poverila nizozemska vlada pri apostolski stolici politično mislijo, se je večkrat posvetoval s kardinalom državnim tajnikom Gasparrijem o predlogu Nizozemske glede na ustanovitev zastopstva pri apostolski stolici. Apostolska stolica je odobrila željo Nizozemske. Novi nizozemski poslanik bo laik.

Boji na Kavkazu.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 2. maja, ob 5. uri popoldne. 30. aprila se je nadaljeval boj s puškami v primorju. Okoli Choi-ja, Dilmana in Chotur-ja (v Aserbejdžanu) so se naše prednje čete spopadle s Turki. Druge nič izprememb.

Boj za Carigrad.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 4. maja. (Kor. urad.) Agence tel. Milli poroča: Glavni stan obvešča: Na dardanelski bojni črti je poizkušal sovražnik, da izravna zadane mu izgube na levem krilu v okolici Ari Burnu in da od strani težkoče, v katerih se nahaja, danes zjutraj pod varstvom brodovja izkrcati čete na obrežju pri Kaba Tepe južno od Ara Buru. Čete so bile popolnoma v njih celi širini vržene nazaj. Včeraj ponoči so napadle naše čete Sidilbahr kljub ognju, ki ga je vzdrževalo sovražno brodovje s treh strani, in so vrgle sovražnika iz njegovih utrd. Ko se je pričelo daniti, so bile sovražne čete po neprestanem ljutem ognju njegovega brodovja osvobodene nevarnosti, da bi bile vržene v morje. Ob tej priliki smo zaplenili še tri popolnoma nepoškodovane strojne puške s strelivom, ki smo jih v boju namerili na sovražnika.

Danes dopoldne je obstreljevalo rusko brodovje pol ure brezuspešno nezavarovano vas Nadama in se je nato umaknilo.

Na ostalih bojiščih se ni nič važnega zgodilo.

AZIJSKO OBREŽJE DARDANEL OČIŠČENO FRANCOZOV.

Atene, 4. maja. Potrjuje se, da je azijsko obrežje Dardanel sedaj popolnoma očiščeno Francozov.

Nemške vžigalne bombe z zraka na angleška mesla.

London, 30. aprila. (Reuter.) Ena izmed številnih bomb, ki so jih sovražni letalci vrgli na Ipswich, je padla na streho hiše, v kateri je stanovala družina treh oseb, in sicer v spalnico 12 let stare hčerke. Deklica je ostala živa. Požar je hišo in sosednji poslopji uničil. Tudi v Bury St. Edmundsa so se 3 hiše zažgale.

Angleška topničarka polopljena.

Haag, 4. maja. »Vaterland« poroča: Dve nemški torpedovki sta potopili angleško topničarko »Columbio«.

Nemci o zvezl z Rusi o.

»Grazer Volksblatt« priobčuje: O smotrih vojske se v Nemčiji še vedno ne sme pisati, ker voj. položaj še ni dozorel dovolj, da bi se postavil končni vojskini smoter. Kljub temu izražajo zastopniki raznih političnih smeri svoje mnenje, ne sicer o vojskinem smotru samem, marveč o tem, s katerimi državami naj Nemčiji po vojski stopi v tesnejši stik, da se konča trojni sporazum. Bodočemu prijatelju se mora že, ko se sklepa mir, zgraditi zlat most, da se lahko odstrani od svojih sedanjih prijateljev. Več konservativnih politikov, med njimi vseučiliški profesor Höttsch, grof Reventlov, glavni sotrudnik lista »Deutsche Tageszeitung«, »Neue Preussische Ztg.«, da celo narodno-liberalni podpredsednik nemškega državnega zbora, Paasche, in Jurij Bernhard se ogrevajo za to, naj se po vojski približa Nemčiji Rusiji in smatrajo Anglijo za glavno sovražnico Nemčije. Nasprotno mnenje zastopa profesor Schiemann in veliko politikov in publicistov; sledi mu Teodor Wolf (»Berliner Tageblatt«), ki so mnenja, da grozi Nemčiji največja nevarnost po Rusiji, ki naj se zato oslabi kolikor mogoče.

Razna poročila.

OGRSKO-HRVATSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 4. maja. (Kor. urad.) Z velikim navdušenjem je zbornica sprejela predlog predsednika Beöthyja, naj se brzojavno čestita povodom zmage zveznih armad v zahodni Galiciji min. predsedniku grofu Tiszi in armadnemu višjemu poveljniku vojnomu maršalu nadvojvodu Frideriku. Grof Teodor Batthyani je v razpravi naglašal, da mora dobiti volilno pravico vsak vojak, ki se je udeležil vojske. Govor-

nik občuduje nemški narod, ki bodi mažarskemu zgled. Sodi, da ne kaže forcirati vprašanja o carinski zvezi z Nemčijo. Jutri zopet seja.

ODLIKOVANI JUNAKI PODMORSKEGA ČOLNA »U 5«.

Linijški poročnik pl. Trapp.

Dunaj, 5. maja. (Kor. ur.) Cesar je podelil viteški križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo linijskemu ladjinemu poročniku Juriju vitezu pl. Trapp, red železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo linijskemu ladjinemu poročniku Hugo baronu pl. Seiffertitz. Ostalo moštvo podmorskega čolna »U 5« je bilo odlikovano z zlatimi in srebrnimi hrabrostnimi svetinjami I. vrste. Zlat križ je podeljen med drugim tudi štabnemu električnemu strežniku Maksu Korošec. Cesar Viljem II. je podelil linijskemu ladjinemu poročniku Juriju vitezu pl. Trapp železni križ I. in II. razreda.

TOVARNA POGORELA.

Liberči, 2. maja. V tovarni združenih barvarn, d. d. v Böchlitzu, je v oksidacijskem prostoru izbruhnil požar, ki je uničil stroje in blago v tem prostoru. Ostale tovarniške zgradbe je bilo mogoče rešiti. Škoda znaša kakih 130.000 K. Vzrok požara še ni znan.

BOJI V JUŽNI AFRIKI.

London, 4. maja. (Kor. ur.) »Reuter« poroča iz Kapstadta: Čete generala Botha so zasedle 2. maja Otjimbingwo. Ujetih je bilo 28 Nemcev. Botha je izgubil 3 mrtve in 2 ranjenca.

ŠVEDSKA SE GOSPODARSKO PRAVLJA NA VOJNO.

Berlin, 2. maja. »Deutsche Tageszeitung« poroča iz Stokholma: Švedska vlada je predložila parlamentu predlogo glede ustanovitve odbora za gospodarsko pripravo dežele. Odborova naloga bo, da že v mirni dobi deželo gospodarski pripravi za vojno, da izdela v ta namen potrebne načrte ter jih ne prestanjo držl v soglasju z izpremenjenimi pogoji in novimi izkušnjami.

Dnevne novice.

+ Ministrski svet. Včeraj popoldne se je pod predsedstvom grofa Stürgkha vršil ministrski svet, katerega so se udeležili vsi ministri.

+ Vojni minister pri cesarju. Cesar je včeraj sprejel v enourni avdienci vojnega ministra Kroatina.

+ Iz sodne službe. »Wiener Zeitung« poroča: Justični minister je premestil sodnika dr. Antona Likar iz Loža na Vrhniko in sodnika dr. Arnolda Pernta z Vranskega v Lož.

+ Nadučitelj Ferdinand Simčič. Iz Gorice, 3. maja: Danes zjutraj je umrl v tukajšnji bolnišnici biljanski nadučitelj g. Ferdinand Simčič v starosti 46 let. Bil je vzgleden vzgojitelj, odločno katoliški mož, blag značaj. Veliko je storil on za organizacijo naše slovenske mladine med zapadnimi Briči. Pogreb v sredo zjutraj. Prepeljejo ga domov na biljansko pokopališče. Naj počiva v miru po vnetem delovanju in dolgotrajnem trpljenju! Bog mu daj plačilo za vse, kar je dobrega storil. Cenj. družini naše iskreno sožalje.

+ Č. g. župnik Andrej Zdolšek umrl. Danes ponoči je umrl č. gosp. Andrej Zdolšek, župnik pri Sv. Štefanu pri Žusmu na Spodnjem Štajerskem, previden s sv. zakramenti za umirajoč. Pogreb č. g. rajnega župnika bo v petek ob 11. uri dopoldne. Rajnik je bil rojen 18. novembra 1854 v Ponikvi. Posvečen je bil dne 22. julija 1880.

+ Dar ameriških nemških katoličanov avstrijski monarhiji. C. kr. korespondenčni urad poroča: Osrednje društvo nemških katoličanov v New Yorku je, kakor obvešča družba Rdečega križa, kardinalu nadškofu dr. Pifflu nakazala dar 128.615 kron, namenjen dobrotelnim zavodom monarhije. Knezonaškok je od te vsote nakazal avstrijski družbi Rdečega križa delni znesek 32.154 kron.

+ **Novo vojno posojilo.** C. kr. korespondenčni urad poroča: Finančni minister je potrdil pogoje za novo vojno posojilo, ki jih razglase te dni. Potrebščina se pokriva podobno, kakor se je pokrilo novembrsko vojno posojilo. Izdajo se 51/2 odstotne zakladne zadolžnice, ki ostanejo v prometu deset let. Kakor prvo vojno posojilo, se tudi zdaj vsota ne omeji. Kurz se je določil s 95/25 odstotki.

+ **Interurbanski telefonski promet.** C. kr. kor. urad poroča: Javne govorilnice na Nižnjem Avstrijskem, Zgornjem Avstrijskem, Solnograškem, Štajerskem in na Češkem se notranjemu (avstrijski interurbanski zasebni telefonski promet v prvi razdaljni coni, radij 50 km v zračni prog) prometu zopet izroče. Z abonenti prve razdaljne cone drugih kakor imenovanih avstrijskih upravnih ozemelj (Moravska, Šlezija, Tirolska, Kranjska) se lahko govori z uporabo javnih govorilnic na Spodnjem Avstrijskem, Zgornjem Avstrijskem, Solnograškem, Štajerskem in na Češkem, če so abonentske postaje sploh pripuščene interurbanskemu govorilnemu prometu.

— **Umrli** je v Središču zdravnik dr. Jožef Spesič.

— **Pomanjkanje drobiža v Sarajevu.** Tudi v Sarajevu je začelo že tako primanjkovati drobiža, da je promet oviran. Zato je vladni poverjenik odredil stroge policijske kazni za one, ki pridržavajo kovani denar, in sicer se jim odvzame 50 odstotkov najdenega prikrita drobiža. V neki vojaški kantini je oblast našla 15 kg drobnega denarja — 20- in 10-vinarskih novcev.

— **Glavnega dobitka 700.000 K razredne loterije** je deležen tudi nek delavec na Štajerskem, poleg njega so zadeli še nek pismonoša na Češkem, nek srednješolski profesor, nek stotnik, nek dunajski potnik in nek trgovec v Dalmaciji.

— **Cena mesa** se je v Trstu zopet podražila za 40 vin. pri kg. Ta cena bo veljala ves mesec maj.

— **Umrli** je na Vrhniki 4. t. m. sedlarški mojster Anton Jereb v starosti 85 let. Pokojnik je bil mož poštenjak. Blag mu spomin!

— **Spominska lipa v Zagrebu.** C. kr. korespondenčni urad poroča 4. t. m.: Včeraj so na Jelačičevem trgu v Zagrebu v navzočnosti bana, številne duhovščine, vojaških, deželnih in mestnih dostojanstvenikov posvetili spominsko lipo. Prvi dan so že zabili 5000 žebeljev.

— **Lesni promet z Italijo** je bil včeraj odprt.

Dve zanimi razpravi pred upravnim sodiščem.

Včeraj sta se vodili pred upravnim sodiščem na Dunaju razpravi o pritožbah mestne občine Ljubljanske:

1. zoper odločbo deželnega odbora kranjskega v zadevi pogodbe, ki jo je bila sklenila Kranjska dežela z močvirskim odborom radi vporabe bodočega jez v Ljubljani.

2. zoper odločbo poljedelskega ministrstva o vprašanju večje narodnogospodarske važnosti deželnega projekta pred mestnim projektom ob navedenem projektiranem jez v Ljubljani. — Deželo je zastopal deželni glavar dr. Šusteršič, mesto odvetnik dr. Majaron, poljedelsko ministrstvo na dvorni svetnik dr. Šešark.

Upravno sodišče je 1. pritožbo mestne občine zoper odločbo deželnega odbora zavrnilo, 2. odločbo poljedelskega ministrstva pa razveljavilo radi pomanjkljivega postopanja. Poljedelsko ministrstvo bo torej v tožbi 2. imelo še enkrat odločevati medtem ko je odločba deželnega odbora v točki 1. postala nespodobno veljavna.

Ljubljanske novice.

lj Ljubljana v zastavah. Povodom zmage v Galiciji je Ljubljana v zastavah.

lj **Novi spored »Kino Centrala«** v deželnem gledališču je res lep. Tako pravi vsakdo, ki je včeraj predstavo obiskal. Historično-romantična pravljica o »zlatih rogovih« je polna prekrasnih, slikovitih prizorov. Znamenita avstrijska iznajdba »Hydroauto« je točka, katero so doslej mogli pridobiti le prvi kinematografi ter je prava senzacija. Poleg dveh dobrih komičnih slik ima spored nad 60 vojnih slik z bojišč na zahodu in vzhodu. Ta spored je pristopen tudi mladini. Predstave se vrše ob 4. uri popoldne, ob 6. in 1/2 9. uri zvečer.

lj **Odlikovanje.** Nemški cesar je podelil načelniku štaba przemyslske divizije majorju Milanu vitezu Bleiweisu železni križ. Major pl. Bleiweis je rodom ljubljčan.

lj **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem.** P. n. gospodje društveniki se še enkrat opozarjajo na letošnji redni občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 6. maja ob 6. uri zvečer v biblijo-tečni dvorani c. kr. deželne vlade.

lj **Ljubljanski gostilničarji, pozor!** Potom trgovske in obrtne zbornice je dospel zadruški opomin, da se c. kr. policija česče pritožuje, da nekateri gostilničarji in kavararji vse premalo ovažujejo izdane ukaze, tičoč se policijske ure. Ovadb za prekoračenje policijske ure je neštevilno in policijska oblast grozi z uvedbo še strožjih odredb. Tovariši, pozivljamo Vas nujno, imejte pred očmi, da je vojni čas, držite se strogo policijske ure. Ne začnite šele ob nastopu časa goste opominjati na odhod, odredba hoče, da je ob določenem času lokal že zaprt, ne pa, da se, ko je ura odbila, šele prične goste opominjati na odhod. Razmere so izredne, treba se je podvreči izrednim odredbam in iste tudi izredno točno izpolnjevati. — Slavno občinstvo pa se vljudno prosi, da na poziv brez obotavljanja zapuša lokale in s tem obvaruje obrtnika nevarnosti in škode. — Načelstvo zadruge gostilničarjev.

O velikih dogodkih na severu.

Dunaj, 4. maja. »Reichspost« poroča iz vojnega poročevalskega stana: Prišel je veliki dan. Strašni majnikov dan. Danes jutraj so naše gore nenadoma pričele bruhati ogenj, zemlja se je tresla, zdelo se je, da se v zraku in na zemlji bojuje na tisoče peklenjskih duhov: naša težka artiljerija je pričela obstreljevati sovražne postojanke. Kdor je bil danes tu, ne bo nikdar pozabil slike te strašne artiljerijske bitke. Bilo je v jutranjih urah. V ruskih postojankah je postalo nemirno vsled poskusnega streljanja v soboto. Kaj pa je bil ta uvod proti bombardiranju, ki se je sedaj pričelo. To je bilo najsilnejše obstreljevanje, kar sem jih videl v dosedanji devetmesečni vojski. Z občudovalno preciznostjo so granate zadevale: vedno širše in silnejše se je razvijal boj. In če se je za nekaj časa prenehalo s streljanjem na en kraj, da se med tem vzame v ogenj druga postojanka, se je videlo na prostoru, ki je bil dosedaj zavrt v gost dim, čez nekaj časa grozote opustošenja: velike luknje, nakopičena zemlja, razbita drevesa, ostanki jarkov itd.

Bilo je sijajno. Odpor ruske artiljerije je bil hraber, vendar preslab. Takoj v začetku smo dosegli tako nadvladje, da se je kmalu videlo, da bo ruski odpor zadušjen. In nato so pripravile naše čete naskok. Topovom je sledil bajonet.

Rusi so se hrabro branili. Četudi so morali prvo in drugo postojanko izprazniti, so se zbrali v tretje in se krepko branili. Pa kakor val je šel naš napad proti njim naprej. Naše čete so se bojevale z navdušenjem in zaničevanjem smrti, ki je bilo nevzdržljivo.

Bilo je proti 11. uri popoldne, ko se je že pokazalo, da je popolna zmaga v naših rokah. Tu in tam so bežali ruski deli nazaj in izpraznili zadnje postojanke, na več točkah je utihnil njih artiljerijski ogenj. Nato so šle nazaj tudi tiste skupine, ki so se še držale spredaj. Mi za njimi. Nočemo, da bi tako hitro zopet počivali.

Krono današnjega dne zasluži naša artiljerija.

Narodno gospodarsivo.

Razpoloženje na borzi. Ruski poraz je pognal nekatere kurze kvišku: ker pa se je v Berlinu včeraj opazilo, da se hoče precej papirjev prodati, se kurzi niso vzdržali.

Nekoliko so padle tudi različne rente, ker se obeta razpis nove ogrske 51/2% rente in vojnega posojila. Banke že vabijo k podpisovanju novega vojnega posojila, ki se bo od prvega razločevalo le v tem, da se bo vrnilo šele v 10 letih. Emisijski kurz bo znašal okoli 941/2%, kar pomeni skoraj 61/4% obrestovanje.

Vojna posojilnica. (Kor. urad.) Finančni minister je temeljem § 6, točka 3 cesarske naredbe z dne 19. sept. 1914 pooblastil vojno posojilnico, da sme pod predpisanimi poslovnimi načeli dovoljevati posojila tudi proti zastavi hipotek, ki nudijo zakonito varnost in sicer v slučaju potrebe, proti obrestim, ki se znižajo na vsakokratno višino eskomptnih obresti pri avstroogorski banki. Na ta način si lahko hranilnice in posojilnice itd. proti zastavi hipotek preskrbijo denarja in tako mobilizirajo hipotekarne tirjatve kar bo zelo olajšalo izplačevanje vlog.

Pogreša se

od 21. avgusta 1914. **Franz Žigon** 27. domobr. polka 12. stot. 3. voda. Kdor kaj ve o njem, naj proti odškodnini sporoči na naslov: **Franciška Žigon, Črni nad Idr. 34.** 887

13letni šole prost fant se želi izučiti

čevljarstva.

Naslov pove, ako se pošlje dopisnica za odgovor. uprava »Slovenca« uod šte. 934.

Svarilo.

Ker moja žena v moji odsotnosti prodaja neopravičeno različne stvari, ki so moja last, svarim vsakogar pred nakupom istih, ker bi mi moral ob mojem povratku v domovino vso škodo povrniti. — **Ivan Šircelj, Aligis Pa., Pa B. X 154. Amerika.** 981

Zahvala.

Vsem, ki so ob priliki smrti

Josipine Janša

izrekli svoje sožalje, darovali lepe vence ter spremili blago pokojnico na zadnji poti, izrekajo najprisrčnejšo zahvalo.

Žalajoči ostali.

985

Ovejo volno

kupuje po najvišji ceni

V. GRNILEC, Naklo pri Kranju, Gor.

Oddaja se 2 stanovanji

eno obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritlikln v III. nadstropju, drugo pa iz 2 sob, kuhinje in pritlikln v II. nadstropju, za avgustov termin. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 936

Sprejme se tako

prodajalka

specerijske stroke, ki je zmogla obeh deželnih jezikov. Ozira se le na moč z večletno prakso. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod štev. 929.

Resna ženitna ponudba.

Vdovec srednje starosti se želi poročiti z vdovo brez otrok ali z dekletom srednje starosti lepega krščanskega vedenja, ki bi imela veselje do gostilne in gospodinjstva pri dobro vpeljani gostilni v lepem trgu na Spodnjem Štajerskem. Želi se nekaj tisoč kron premoženja. Pisma, če le mogoče s sliko, na upravo »Slovenca« pod »Majnik 1915«.

971

Odda se za avgustov termin

stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritlikln stranki brez otrok v Ilirski ulici št. 22., II. nadstr. Več pove: **Adolf Hauptmann, posestnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta.** 950

Stanovanje

se odda za avgustov termin, obstoječe iz sobe, kuhinje, drvarnice, vrta in kleti na Tržaški cesti 41. 983

3 tovarni vozovi

šote

se prodajo 8. maja na postaji Škofljica.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem srce pretresujočo vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo nam v teh težkih časih našega iskrenoljubljenega nepozabnega soproga, srčnodobrega in skrbnega očeta, starega očeta, strica in tasta, gospoda

Štefan Nagya

trgovca in meščana ljubljanskega

po daljšem, voljno prenašanem hiranju in večkratnem prejemu sv. zakramentov za umirajočega v 80. letu svoje starosti včeraj ob pol 10. uri zvečer odpoklicati k Sebi v boljšo večnost.

Zemski ostanki nam tako ljubega nepozabnega pokojnika se bodo v sredo dne 5. maja ob 4. uri popoldne v hiši žalosti, Beehovnova ulica št. 15, svečano blagoslovili in nato položili k večnemu počitku na pokopališče pri sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo služile v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

V Ljubljani, 4. maja 1915.

Marija Nagy, soproga. — **Viktor Nagy, trgovec, Josip Nagy, c. in kr. stotnik 97. pešpolka, na bojnem polju, Hans Nagy, trgovec, Mitzi Mikusch, roj. Nagy, otroci.** — **Erika Nagy, roj. Den, Anna Nagy, roj. Eger, sinahi.** — **Adolf Mikusch, c. in kr. nadporočnik v r., na bojnem polju, zet.** — **Viktor Nagy, vnuk.** — **C. kr. drž. pravdnika namestnik dr. Adolf Kaiser, c. kr. nadporočnik** — avditor na bojnem polju — nečak.

Zahvala.

Za vse izkazano nam srčno sočutje povodom prebridke izgube našega preljubljenega dobrega brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Nabernika

c. kr. sod. svetnika v. p. ustanovnika »Gl. Matice« in posestnika,

kakor tudi za časteče spremstvo blagega pokojnika k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da počaste pokojnika na zadnji poti in vsem cenjenim društvom našo iskreno zahvalo. Osobito zahvalo smo dolžni dvornemu svetniku gosp. dr. Fr. Zupancu za njegovo požrtvovalno pomoč ob pokojnikovi bolezni, slavni »Gl. Matici« in društvu »Ljubljanski Zvon« za prekrasno in tolažilno petje, ter vsem darovalcem prelepih vencev.

Srčna hvala vsem!

V Ljubljani, 3. maja 1915.

Žalajoči rodbini Nabernik in Premk.

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Delo se izvršuje tudi na
Glincah št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna postrežba!
Obstoj trdke že čez 50 let.

Kuharica

z dobrimi spričevali išče službe, vajena v vseh
kuhinskih opravilih. Naslov pove upravništvo
„Slovenca“ pod št. 952. (Znamka!) 952

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki
3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,
kupim po najvišji ceni!
Prevzamem vsako množino proti gotovini.
Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana,
Mestni trg št. 22.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.
Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496-17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66
Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lasno koristi obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto.
2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod na ugodnejšimi pogoji.

Zenitna ponudba.

Mlad, dobro situiran nadučitelj, se želi
v svrhu poroke seznaniti z blago gospodično,
ki ima vsaj 4000 K premoženja. — Resne
ponudbe, če mogoče s sliko, naj se pošljejo
na naslov: Upravništvo Slovenca šteč. 960
v Ljubljani. — Tajnost najstrožje zjamčena.

Za pohištvene mizarie!

Moj novo izdani ilustrov. cenik let-
nika 1915 se pošlje na zahtevo mi-
zarjem in p. n. starim odjemalcem
ter je zanimiv za vsakogar in dober
pripomoček pri sestavi proračunov.

Adolf Schön,

velika zaloga vseh v mizarstvo stroko
spadajočih potrebščila
Praga, trg sv. Vavla 53.

Za birmance

in betre priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

svojo bogato zalogo vsakovrstnih
oblek po najnižjih cenah in solidni
postrežbi.

Naznanilo preselilve!

Dovoljujem si Vas s tem vljudno obvestiti, da
se začetkom meseca maja preselim s svojo

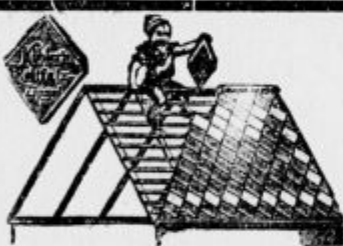
špecerijsko trgovino

na Dunajsko cesto št. 20, v isto hišo, kjer se
že nahaja moja pražarna in špecijalna trgo-
vina za kavo (poleg „Kmečke posojilnice“,
nasproti postaji cestne železnice). Pripo-
ročam se cenjeni nadaljnji naklonjenosti

z odličnim spoštovanjem

Karol Planinšek

941 3

Kmetovalcem in posestnikom!

Vsled velike zaloge oddajam po znižanih cenah

cementne strešnike

brez zareze in z zarezo tudi v podolgasti obliki ki prekaša po svoji
trpežnosti vsako drugo opeko in se zanjo prevzame vsako garancijo.

Tovarna cementnin, IVAN JELACIN v Ljubljani.

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporoča se
solidna trdka

modni salon

MARIJA GOTZL, Židovska ulica šteč. 8.

Vnanja naročila obratom pošte in na izbero.

specialno damskih in otroških slamnikov, ter
svilenih čepic v najnovejših oblikah

Popravila slamnikov
se takoj prejemajo.

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Tržiču
na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu

3187